

TANTÁRGYI ADATLAP

Esélyegyenlőség a nevelési-oktatási intézményrendszerben

BMEGT51STK5109-00

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Esélyegyenlőség a nevelési-oktatási intézményrendszerben

Azonosító

BMEGT51STK5109-00

A tantárgy jellege

kontektórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	8
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

vizsga

érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Berzsenyi Emese egyetemi adjunktus berzsenyi.emese@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://www.mpt.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős nincs/no

Gyenge nincs/no

Párhuzamos nincs/no

Kizáró feltételek nincs/no

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25.) az 580466/11/2025iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

Megismertetni a hátrányos megkülönböztetés, a diszkrimináció jogi szabályozását, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának fogalmát, következményeit. Megismertetni: a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó nemzetközi és hazai szabályozást, különös tekintettel a gyermekeket érintő szabályozásokra. A szegregáció köznevelésben való megjelenési formáit, az esélyegyenlőség biztosítási lehetőségeit és az integrációt segítő nevelési megoldásokat, az oktatásirányítás központi programjait. A felzárkóztatást és esélyegyenlőséget biztosító kormányzati programokat. A lemorzsolódással kapcsolatos EU-s és hazai stratégiákat.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a hátrányos megkülönböztetés nemzetközi alapelveit. Ismeri hátrányos megkülönböztetés nemzeti stratégiáit. Ismeri a hátrányos megkülönböztetés és az esélyegyenlőség magyar szabályozását. Ismeri a szegregáció és integráció megjelenését a köznevelés rendszerében. Ismeri az etnikai szegregációval kapcsolatos kérdéseket a köznevelés területén. Ismeri a köznevelési rendszer keretein belül elérhető esélyegyenlőségi programokat. Ismeri a végzettség nélküli iskolaelhagyással kapcsolatos intézményi feladatokat, a jelzőrendszer működtetésével. kapcsolatos feladatokat

Képesség

1. Képes a pedagógusi kompetenciák és kompetenciafejlesztő módszertani kultúra magas szintű és tudatos alkalmazására. Képes a gyakornok tanórai és tanórán kívüli tapasztalatszerzésének irányítására. Képes a gyakornok munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésére. Képes a gyakornok szakmai szocializációjának támogatására, segítésére. Képes az önbizalom, az önhatékony alakítására. Képes az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlat bemutatására. Képes a pedagógiai problémák, konfliktushelyzetek kezelésére. Képes minta és segítségnyújtására a pedagógiai szituációk és folyamatok tervezésében, megvalósításában, elemző értékelésében. Képes segíteni a gyakornok önálló elképzeléseinek támogatására, szakszerű elemzésére és a megvalósítás reális értékelésére. Képes segíteni a gyakornokot abban, hogy megtalálja a személyiségéhez illeszkedő saját szakmai fejlődési útját. Képes a mentorálás szempontjából hatékony, kreatív válaszokat keresni/találni a különböző kontextusban felmerülő pedagógiai problémákra. Képes a szabályozók, tények, helyzetek elemzésére és értékelésére támaszkodva a gyakornok teljesítményét (eredményeit) meghatározni, illetve ezek eléréséhez tevékenységet, tartalmat, eszközt, módszert választani vagy fejleszteni, adaptálni. Képes a mentorálási folyamatokat a mentorálttal együttműködve megtervezni, meg-szervezni és értékelni. Képes a pedagógiai nézetrendszer és gyakorlat változását, tökéletesítését támogató, bátorító mentorálási környezet kialakítására. A mentorálást tanulási helyzetnek tekinti, kihasználja az egymástól való tanulás lehetőségeit. Képes fejleszteni a pályakezdők reflektív gondolkodását, Képes a pályakezdő kompetenciáit felmérni, ezen alapuló fejlődését megtervezni és megfelelő módszertani kultúrával támogatni. Képes a gyakornok szakmai kompetenciáit és fejlődését szakmailag megalapozottan, a fejlődést támogatóan értékelni. Képes hatékony szakmai együttműködésre, egyenrangú kommunikációra, konstruktív problémamegoldásra pályakezdőkkel és kollégákkal is.

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival, Csoportos feladatvégzés, tanulás és munkavégzés esetén irányítóként és végrehajtóként egyaránt határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott és befogadó az oktatás és képzés új eredményei iránt.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan végzi a feladatok és problémák végig gondolását és adott források alapján történő megoldását, Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket. Csoportmunkában a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve (illetve esetenként azokat irányítva) mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Oktatásmódszertan

Előadások, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok.

Tanulástámogató anyagok

- dr. Kalicz Éva: Esélyegyenlőség - Diszkrimináció – Szegregáció – Integráció, BME Műszaki Pedagógia Tanszék, Budapest 2019. (jegyzet)
- Magyarország Alaptörvénye
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvény
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Befogadó oktatással az iskolai szegregáció ellen Európában – letölthető: <https://www.ajbh.hu>
- Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II. Tartósan rászoruló – szegény l családban élő gyermekek - romák https://www.kormany.hu/download/1/9c/20000/Magyar%20NTFS%20II%20_2%20mell%20_NTFS%20II.pdf. https://www.oktatas.hu/koznevelés/vegzettseg_nelkuli_iskolaelhagyás
- Nanszákné dr. habil Cserfalvi Ilona professzor emerita: A vezetői munka jellemzői a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében, BME APPI MPT, 2012
- Friss és aktuális weblapok, blogok magyar és angol nyelven

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2 pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a kontaktórákat követő tematikus dolgozat értékelésével.

Teljesítményértékelési módszerek

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: • A kontaktórák legalább 70 %-án való részvétel (a TVSZ 105. § 3. alapján) kötelező. • A tematikus dolgozat beadása • A tantárgyi tudás, képesség, attitűd, valamint az önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemek értékelése.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Órai aktivitás : 40

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Vizsga : 60

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	90-95
Jó	85-90
Közepes	80-85
Elégéséges	50-80
Elégtelen	50

Javítás és pótlás

Az aktív részvétel jellegéből adódóan nem pótolható, nem javítható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontaktórákon	8
felkészülés a vizsgára	82
Folyamatos Önreflexió készítése	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A hátrányos megkülönböztetés értelmezése, fogalmak Nemzetközi alapelvek, a nemzetközi kodifikáció okmányai: Szabályozás a magyar jogrendszerben: Esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód biztosítása a magyar köznevelésben Etnikai alapú szegreg

- 1 A hátrányos megkülönböztetés értelmezése, fogalmak:
- 2 • diszkrimináció
- 3 • előítélet
- 4 • esélyegyenlőségi politika
- 5 • fogyatékoság
- 6 • hátrányos helyzet
- 7 • hátrányos megkülönböztetés
- 8 • integráció
- 9 • korai iskolaelhagyás
- 10 • másság
- 11 • szegénység
- 12 • szegregáció, társadalmi kirekesztés.
- 13 Nemzetközi alapelvek, a nemzetközi kodifikáció okmányai:
- 14 • Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- 15 • Egyezmény a Gyermekek Jogairól
- 16 • Értelmi Fogyatékos Személyek Jogainak Deklarációja
- 17 • Fogyatékosággal Élő Személyek Esélyegyenlőségére vonatkozó Alapvető Szabályok
- 18 • Salamancai Nyilatkozat
- 19 • Európai Unió kodifikációs okmányai
- 20 Szabályozás a magyar jogrendszerben:
- 21 • Köznevelés-fejlesztés Stratégia
- 22 • Esélyteremtő, felzárkózást, tehetséget segítő programok
- 23 • Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia
- 24 • Második esélyt biztosító programok
- 25 • Komplex visszasegítő programok
- 26 Esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód biztosítása a magyar köznevelésben
- 27 • garanciális szabályok az esélyegyenlőségi törvényben
- 28 • garanciális szabályok a köznevelési törvényben
- 29 • különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások
- 30 Etnikai alapú szegregáció

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.